

שם המחקר : הקשר שבין דחק, נטל טיפול ואמביוולנטיות שחשים הורים מזדקנים המטפלים בילדיהם

הבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית לבין איכות חייהם של ההורים

שנה : 2018

מס' קטלוגי : 642

שם החוקר: מעיין פיין בהנחיית: פרופסור אסתר יקוביץ

רשות המחקר: אוניברסיטת בן גוריון בנגב

תקציר המחקר:

עבודת גמר זו לתואר שלישי (דוקטורט) נערכה בסיוע מלגה מקרן שלם

במהלך העשורים האחרונים משתנה המגמה הרואה בהורים מזדקנים ככאלה שנזקקים לתמיכה על ידי ילדיהם הבוגרים. מחקרים הראו כי קיימת עזרה היורדת במורד הזרם מהורים לילדים ולא רק במעלה הזרם שבו ניתנת עזרה על ידי ילדים להורים מזדקנים (Grundy,2005; Fingerman, Miller, Birditt,) (& Zarit, 2009). קיים מספר רב של הורים מזדקנים, הנושאים באחריות הורית לטיפול בילדם המבוגר הלוקה בנכות התפתחותית, בכלל זה מגבלה שכלית התפתחותית (מש"ה) (Greenberg, Seltzer,&) (Greenley,1993; Llewellyn ,Dunn ,Fante, Turnbull & Grace,1999). מדיניות אי המיסוד, מדגישה את תפקיד המערכת המשפחתית כמטפלת עיקרית, אך בן משפחה עם מש"ה יוצר מערך רחב של אתגרים, המהווים עבור בן המשפחה המטפל מעמסה, נטל ודחק טיפולי. עם התבגרות האדם עם מש"ה והזדקנות ההורה המטפל, הופך הטיפול בבן המשפחה עם מש"ה למורכב מבחינות רבות (בן נון, נאון, ברודסקי ומנדלר, 2008).

תיאוריית הסולידריות והאמביוולנטיות הבינדורית (McChesney & Bengtson,1988) רואה ביחסים בין הורים לבין ילדיהם אחד ממקורות התמיכה הרגשית והאינסטרומנטליות העיקריים. יחסים בינדוריים הם אחד המרכיבים החשובים של קשר משפחתי, בעיקר מבחינתם של הורים מזדקנים, ויכולתם להתמודד ולשמור על זיקתם החברתית (כץ, לבנשטיין, מלהאוזן-חסון, ופרילוצקי, 2007). למרות שקיימת מגמה להישארות בקהילה של אנשים עם מש"ה והטיפול היומיומי בהם מתבצע על ידי בני משפחה, מעט מאוד ידוע על הוריהם המזדקנים המשמשים להם מטפלים עיקריים.

המחקר הנוכחי: המחקר הנוכחי שילב שיטת מחקר כמותנית ואיכותנית.

מטרת המחקר הכמותני הייתה לבחון את מידת הדחק, נטל הטיפול והאמביוולנטיות אותה חשים הורים מזדקנים כלפי ילדיהם עם מגבלה שכלית התפתחותית (מש"ה) שגרים עמם והמבקרים במסגרות יומיות שונות (מפעל עבודה שיקומי- מע"ש, מרכז יום) , וכיצד אלה קשורים עם איכות חייהם של ההורים. על בסיס סקירת הספרות נבנה מודל המחקר, אשר בחן את מאפייניו האישים של הבוגר עם

מש"ה (רמת התפקוד של הילד הבוגר עם מש"ה, סוג המסגרת היומית בה הוא נמצא) והקשר שבין מידת הדחק, נטל הטיפול ומידת האמביוולנטיות שחש ההורה המזדקן כלפי ילדו הבוגר עם מש"ה לבין איכות חייו של ההורה המטפל.

מטרת המחקר האיכותני היתה להעמיק ולבחון קשיים וצרכים של הורים מזדקנים המטפלים בילדם בוגר עם מש"ה בביתם. החלק האיכותני כלל ארבע שאלות פתוחות בהם נשאלו ההורים על - מהם הקשיים העיקריים שלך בטיפול היומיומי בילדך?; מה הכי מסייע לך /מרגיע אותך בהתמודדות עם הקשיים אלו? ; אילו המלצות היית מעוניין להעביר למשרד הרווחה בנוגע לפיתוח שירותים להורים הממשיכים לטפל בילדם הבוגר עם מש"ה בביתם?; אלו דאגות מעסיקות אותך בקשר לעתידו של ילדך?

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)